

Nota van zienswijzen

Bijbehorende bij

OMGEVINGSVISIE KOM WINTERSWIJK

ONS DORP MET STADSE KRACHT

**ONS
Winterswijk**
Samenwerken aan onze toekomst

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1:	Inleiding en aanpak	3
Hoofdstuk 2:	Beantwoording zienswijze	5
	2.1 Zienswijze 1, OV-vervoerder Arriva	5
	2.2 Zienswijze 2, Bewoners	6
	2.3 Zienswijze 3, Ondernemersvereniging Winterswijk OWIN	8
	2.4 Zienswijze 4, Bewoners	14
	2.5 Zienswijze 5, Provincie Gelderland	15
	2.6 Zienswijze 6, GGD Noord- en Oost Gelderland	21
	2.7 Zienswijze 7, Bewoner	31
	2.8 Zienswijze 8, Ondernemers	34
	2.9 Zienswijze 9, Bewoner	38
	2.10 Zienswijze 10, ProRail	40
	2.11 Zienswijze 11, Buurtbelang Arrisveld	42
Hoofdstuk 3:	Ambtshalve aanpassingen	44

1. Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders heeft de omgevingsvisie voor de bebouwde kom in ontwerp ter inzage gelegd van 3 september tot en met 14 oktober 2025. Tijdens deze periode kon iedereen de visie inzien en een zienswijze indienen. De ter inzagelegging is op de reguliere wijze bekendgemaakt, onder meer via publicatie in Gemeenteblad, in het DSO en via de gemeentelijke website. Ook is er een omgevingsvisiemarkt gehouden voor inwoners, ondernemers en partners voor beantwoording van vragen.

De procedure voor het indienen van zienswijzen volgt uit artikel 16.23 van de Omgevingswet. Het doel van deze fase is om inwoners, organisaties en samenwerkingspartners de mogelijkheid te geven te reageren op de ontwerpvisie, voordat deze ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Deze nota van zienswijzen geeft inzicht in de ontvangen reacties en de wijze waarop deze zijn beoordeeld. Daarmee vormt zij een belangrijk onderdeel van de voorbereiding op de definitieve vaststelling van de omgevingsvisie Kom Winterswijk 2040.

1.1 Ingekomen zienswijzen

Er zijn in totaal 11 zienswijzen ingediend. Zeven van stakeholders en partners en vier van inwoners. Dit is niet veel in aantal, wat verschillende oorzaken kan hebben. Partners en stakeholders zijn gedurende het participatietraject betrokken en konden daarvoor tijdig hun inbreng leveren. Vanuit inwonersperspectief kan het lage aantal worden verklaard doordat een omgevingsvisie vaak als abstract wordt ervaren. Het gaat om keuzes met een lange termijn, die niet direct zichtbaar zijn in de leefomgeving.

De ontvangen zienswijzen zijn afkomstig van:

- Arriva
- Ondernemersvereniging OWIN
- Provincie Gelderland
- GGD Noord - en Oost Gelderland
- ProRail
- Ondernemers uit het centrum
- Buurtbelang Arrisveld
- Vier inwoners van Winterswijk

De ontvangen zienswijzen zijn zorgvuldig geanalyseerd. Waar dat aanleiding gaf, zijn verduidelijkingen of tekstuele aanpassingen in de visie doorgevoerd. Het doel van deze nota is om transparant te laten zien hoe de zienswijzen zijn beoordeeld, welke overwegingen daarbij zijn gemaakt en of dit heeft geleid tot aanpassing van de ontwerpvisie. Hiermee wil de gemeente het draagvlak voor de uiteindelijke vaststelling van de omgevingsvisie verder vergroten.

Met de beantwoording van de ontvangen reacties wordt een belangrijke stap gezet richting de definitieve vaststelling van de omgevingsvisie. De visie vormt de komende jaren het richtinggevend kader voor ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen binnen Winterswijk.

1.2 Ambtelijke aanpassingen

Naast de reacties die direct voortkomen uit de ingediende zienswijzen, zijn ook enkele ambtelijke tekstuele aanpassingen doorgevoerd in de omgevingsvisie. Deze aanpassingen betreffen kleine verduidelijkingen, redactionele verbeteringen of het actualiseren van informatie. De aanpassingen wijzigen de inhoudelijke koers van de visie niet, maar zijn verduidelijkingen en preciseringen binnen de bestaande uitgangspunten en ambities van de visie.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 van deze nota bevat de samenvatting van de ingediende zienswijzen en de reactie van de gemeente daarop. Per zienswijze is aangegeven:

- De kern van de zienswijze (samenvatting),
- De reactie van de gemeente, en
- Of de zienswijze leidt tot een aanpassing van de visie.

De (geanonimiseerde) ontvangen zienswijzen zijn integraal als bijlage aan deze nota van beantwoording toegevoegd.

In hoofdstuk 3 is een overzicht opgenomen van de ambtshalve aanpassingen: wijzigingen die niet voortkomen uit een zienswijze, maar die ambtelijk zijn aangebracht om de tekst te verduidelijken, te actualiseren of taalkundig te verbeteren.

2. Beantwoording zienswijzen

2.1 Zienswijze 1

Indiener: OV-vervoerder Arriva

Samenvatting zienswijze

Indiener waardeert dat de omgevingsvisie inzet op “snelle, efficiënte en betrouwbare” bus- en treinverbindingen. Indiener vraagt expliciet dat bij keuzes over de wegenstructuur het OV-belang goed aan de voorkant wordt meegewogen. Dit vanwege (nu en richting toekomst) het risico op vertragingen in busreistijd door (1) herinrichtingen met snelheidsverlagingen en (2) toenemende verkeersdrukke/congestie. Dit kan aanpassingen in het OV-aanbod en/of routes noodzakelijk maken.

Reactie:

In de omgevingsvisie wordt het belang van het openbaar vervoer onderstreept. Zowel de bus- als de treinverbindingen dienen snel, efficiënt en betrouwbaar te zijn. Bij toekomstige ontwikkelingen wordt het openbaarvervoerbelang standaard meegenomen in de afweging van maatregelen in de wegenstructuur. We benadrukken het belang van samenwerking daarbij met vervoerders, waaronder Arriva, explicieter in de visie.

Daarnaast worden de principes uit de omgevingsvisie verder uitgewerkt in het Mobiliteitsplan Winterswijk. Daarin is vastgelegd welke wegen voor herinrichting in aanmerking komen. Bij de voorbereiding van herinrichtingen vindt verder overleg plaats met vervoerders om de gevolgen voor routing en doorstroming van het OV te bespreken.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie. In hoofdstuk 4.3 wordt het belang van samenwerking met openbaarvervoermaatschappijen explicieter opgenomen. Op pagina 59 bij het kopje ‘Openbaar Vervoer: sneller, efficiënter en duurzamer’, is de volgende zin toegevoegd: *Bij ontwikkelingen die invloed hebben op het openbaar vervoerssysteem, worden openbaar vervoerder(s) vroegtijdig betrokken bij de planontwikkeling.* Ook is deze zin op pagina 62 in het gele kader bij de principes opgenomen onder het kopje ‘openbaar vervoer’.

2.2 Zienswijze 2

Indiener: Bewoners

Samenvatting zienswijze 2.1

De indieners uiten hun zorgen over de hogere bouwvormen langs delen van de stedelijke as. In de omgevingsvisie zijn hier 3 lagen en soms 5 lagen bespreekbaar. Winterswijk is een dorp en dat willen de indieners graag zo houden.

Reactie:

De gemeente onderschrijft het belang van het behoud van de dorpse schaal, het historisch erfgoed en het waardevolle landschap. Tegelijkertijd biedt de omgevingsvisie kom bewust ruimte voor gepaste vormen van hoger bouwen, omdat dit onder voorwaarden juist kan bijdragen aan de kwaliteit, vitaliteit en toekomstbestendigheid van de kern. Winterswijk is, zoals beschreven in de omgevingsvisie, een groot dorp en een belangrijke regiokern waar ook stadse of robuustere kenmerken deel van uit maken. Het vitaal houden van die kern vraagt om behoud én vernieuwen, zowel vanuit de dorpse basiswaarde als met de relatief meer stadse of robuustere kenmerken van de regiokern.

De in paragraaf 4.4.4 opgenomen maximale bouwhoogtes zijn geen verplichting, maar vormen beleidsruimte voor situaties waarin dit stedenbouwkundig, functioneel en landschappelijk passend is. Deze mogelijkheid sluit aan bij verschillende uitgangspunten uit de Omgevingsvisie Kom Winterswijk. Het draagt bij aan een evenwichtige ontwikkeling van de kern: behoud van karakter en vitaal houden van de kern bestaat zowel uit daadwerkelijk behouden van bestaande waarden als vernieuwen vanuit de intrinsieke en potentiële waarde. De omgevingsvisie geeft gebieden aan waarbinnen hoger gebouwd kan worden onder voorwaarde dat hierdoor ruimtelijke meerwaarde ontstaat. Daarbij is aangegeven dat hogere bouwvormen altijd ruimtelijk moeten worden onderbouwd waarbij de ligging, de betekenis van het gebouw voor en de ruimtelijke bijdrage aan de omgeving leidende principes zijn.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 2.2

Indieners geven aan dat in de omgevingsvisie is opgenomen dat bestaande plekken zoals speelplekken en schoolpleinen een bredere wijkfunctie krijgen. Tegenover de indieners wordt speeltuin 't Kreil gesloten en wordt deze verplaatst naar een locatie in de nabijheid. Deze locatie is naar mening van de indieners de meest gebombardeerde en vervuilde plek van Winterswijk.

Reactie

In de omgevingsvisie is opgenomen dat bestaande voorzieningen, zoals speeltuinen, schoolplein en groenstroken, beter benut kunnen worden als plekken met een bredere wijkfunctie. Bij toekomstige ontwikkelingen sturen we op een goede spreiding van ontmoetingsplekken. Concreet betekent dit dat bij het verdwijnen van bestaande ontmoetingsplekken er onderzocht wordt of er nog voldoende spreiding is. Is dit niet het geval, dan wordt er compensatie geleverd. In het geval van speeltuin 't Kreil is er gekozen om een nieuwe locatie in de nabije omgeving aan te wijzen, namelijk het spoorbosje. Het spoorbosje wordt niet eerder in gebruik genomen als speeltuin, totdat de bodem schoon en veilig is.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.3 Zienswijze 3

Indiener: Ondernemersvereniging Winterswijk OWIN

Samenvatting zienswijze 3.1

Indiener onderschrijft de ambitie van een toekomstbestendig Winterswijk, maar vindt dat de visie te behoudend is en te weinig ruimte biedt aan economische groei en ondernemerschap. Indiener pleit voor een realistische balans tussen duurzaamheid, economie en leefbaarheid, zonder bovenwettelijke verplichtingen, waarbij integraal wordt gewerkt zowel in beleid als uitvoering op diverse thema's.

Reactie:

De omgevingsvisie richt zich op een brede economie met ruimte voor ontwikkeling in alle sectoren, in balans met de omgeving. De omgevingsvisie bevat geen specifieke groeidoelstellingen en kan vanuit dat perspectief als behoudend worden ervaren. De gemeente onderschrijft het belang van integraliteit waarbij wonen, mobiliteit en bedrijvigheid aan elkaar verbonden zijn. Bij de uitwerking van de omgevingsvisie in programma's en omgevingsplan zal weloverwogen worden omgegaan met eventuele bovenwettelijke verplichtingen die voortvloeien uit lokaal en/of regionaal beleid. Daarbij zal er aandacht zijn voor de mate waarin dit remmend of juist stimulerend werkt en de mate waarin het bijdraagt aan de algehele kwaliteit van de leefomgeving.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 3.2 Woningbouw en bouwlagen

Indiener benadrukt dat groei noodzakelijk is om de leefbaarheid en het voorzieningenniveau van Winterswijk te behouden. Daarom pleit indiener voor een duidelijke groeidoelstelling, bijvoorbeeld 35.000 inwoners in 2035. Daarnaast vraagt indiener om woningbouw niet uitsluitend via inbreiding te realiseren, maar ook via uitleglocaties, zodat het bouwtempo en de betaalbaarheid kunnen worden gegarandeerd. Indiener verzoekt proactief hierin te acteren, en tijdig te starten met de zoektocht naar uitbreidingslocaties parallel aan inbreidingsprojecten. Tot slot vindt indiener dat het maximale aantal bouwlagen niet in de visie

moet worden vastgelegd, zodat maatwerk mogelijk blijft wanneer extra bouwhoogte stedenbouwkundig goed kan worden ingepast.

Reactie:

De gemeente deelt de opvatting dat groei belangrijk is om de leefbaarheid en het voorzieningenniveau van Winterswijk te behouden. In de omgevingsvisie is daarom vastgelegd dat Winterswijk gericht wil groeien en jongeren en jonge gezinnen wil behouden en aantrekken, met behoud van het dorpse karakter.

De gemeente kiest er bewust voor geen concreet inwoneraantal als groeidoelstelling op te nemen. De visie schetst de richting en ambitie op hoofdlijnen, terwijl de aantallen worden uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's en woningbouwplannen. Daarbij wordt steeds rekening gehouden met demografische ontwikkelingen, woningbehoefte en (beschikbare) ruimtelijke mogelijkheden.

De gemeente constateert dat uitsluitend binnenstedelijk bouwen op termijn mogelijk onvoldoende is om aan de woningvraag te voldoen. Op dit moment bevat de woningbouwplanningslijst Winterswijk grotendeels transformatie- en inbreidingslocaties. Daarom wordt, naast het benutten van inbreidingslocaties, alvast vooruitgekeken naar de behoefte aan mogelijke uitbreidingslocaties. Dit is nodig om tempo te houden, voldoende variatie te bieden en betaalbaarheid te waarborgen. Dit hebben we ook als ambitie in de omgevingsvisie centraal gesteld. De zoektocht naar uitbreidingslocaties betreft een vervolgtraject en volgt verder na vaststelling van de visie.

De in paragraaf 4.4.4 opgenomen maximale bouwhoogtes zijn geen verplichting, maar vormen beleidsruimte voor situaties waarin dit stedenbouwkundig, functioneel en landschappelijk passend is. Deze mogelijkheid sluit aan bij verschillende uitgangspunten uit de Omgevingsvisie Kom Winterswijk. Het draagt bij aan een evenwichtige ontwikkeling van de kern: behoud van karakter waar dat moet en ruimte voor vernieuwing waar dat kan.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 3.3 Economie en bedrijvigheid

Volgens indiener is er een dringende behoefte aan nieuw bedrijventerrein om groei en vestiging van bedrijven mogelijk te maken. Volgens indiener moet Winterswijk zich niet uitsluitend op lokale bedrijven richten, maar ook open staan voor ondernemingen van buiten die een aantoonbare meerwaarde leveren op het gebied van werkgelegenheid, innovatie of verduurzaming en bedrijven die Winterswijk afgelopen jaren hebben verlaten. Een te beperkte toelatingsvisie leidt volgens indiener tot stagnatie, verlies aan dynamiek en economische krimp. Daarnaast benadrukt indiener dat de industrie als stuwende sector van de lokale economie moet worden erkend en ondersteund.

Reactie:

De gemeente onderschrijft dat er dringend behoefte is aan nieuw bedrijventerrein. De herontwikkeling van De Vliet en de ontwikkeling van het werklandschap Arrisveld voorzien in deze behoefte. De gemeente onderschrijft dat industrie een belangrijke stuwende sector is voor de lokale economie. Het heeft een positieve economische doorwerking op andere sectoren en de leefbaarheid in het algemeen. Dynamiek in deze sector is belangrijk waarbij deze bedrijven zich kunnen ontwikkelen en er ruimte is voor groei. Tegelijkertijd is er ook het risico dat bedrijven stoppen of Winterswijk verlaten en kunnen bedrijven van buiten juist weer een waardevolle toevoeging zijn voor de Winterswijkse economie en arbeidsmarkt. Hoewel gemeente Winterswijk in algemene zin gastvrij wil zijn voor ondernemers, geeft de schaarste aan bedrijventerrein hierin een dilemma. De gemeente wil naar de toekomst toe voldoende groeiruimte kunnen blijven bieden aan het Winterswijkse bedrijfsleven. Dit leidt tot de keuze in deze omgevingsvisie om de uitgifte van nieuw bedrijventerrein te reserveren voor de in Winterswijk gevestigde bedrijven. Op de bestaande bedrijventerreinen heeft de gemeente deze sturing niet en is toetreding van bedrijven van buiten Winterswijk wel mogelijk.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 3.4 Horeca en levendigheid

Indiener begrijpt het uitgangspunt om horeca te concentreren, maar vindt dat dit niet te rigide moet worden toegepast. Volgens indiener moet het mogelijk zijn om nieuwe horecavestigingen toe te voegen wanneer deze bijdragen aan de levendigheid en functiemenging in de kern.

Reactie:

Het concentreren van horeca op een beperkt aantal locaties in het centrum is een weloverwogen keuze, gericht op het goed laten functioneren van meerdere functies in het centrum, zoals de winkelstraat, culturele, maatschappelijke voorzieningen en het wonen in het centrum. Deze keuze is echter niet rigide. Nieuwe horeca is denkbaar, zolang het niet structuur verstorend werkt en in balans blijft met de andere centrumfuncties

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 3.5 Bereikbaarheid en infrastructuur

Indiener wijst op het toenemende gebruik van de rondweg en vraagt de gemeente om nu al te anticiperen op toekomstige verkeersgroei. Daarnaast benadrukt indiener dat goede bereikbaarheid per auto en vrachtverkeer essentieel is voor het vestigingsklimaat, en dat planvorming voor infrastructuur parallel moet lopen aan economische en ruimtelijke ontwikkelingen.

Reactie:

De gemeente onderschrijft het belang van een goede bereikbaarheid voor inwoners, bedrijven en bezoekers van Winterswijk. In de omgevingsvisie is aangegeven dat bereikbaarheid een randvoorwaarde is voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en de rol van Winterswijk als regiokern. Mobiliteit, ruimtegebruik en economische ontwikkeling moet in samenhang worden beschouwd.

Bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw of bedrijvigheid denken we goed na over hoe we de ruimte het beste kunnen gebruiken. Hiervoor hanteren we de mobiliteitsladder. Dat betekent dat we pas nieuwe verbindingen aanleggen, zoals rondwegen, als andere oplossingen niet voldoende zijn. Denk bijvoorbeeld aan het beter gebruiken van de wegen die er al liggen. Ook kijken we naar koppelkansen met andere gewenste projecten. Zo maken we slim gebruik van de ruimte en middelen die we hebben.

De signalen over toenemende verkeersdruk op de rondwegen (met name de N318 en N319) worden meegenomen in het Mobiliteitsplan Winterswijk. In dat plan worden samen met de provincie Gelderland de mogelijkheden verkend om de capaciteit en doorstroming op deze routes te verbeteren, met behoud van leefbaarheid langs de wegen. Daarnaast wordt in zowel de omgevingsvisie als het mobiliteitsplan ingezet op het stimuleren van fietsgebruik voor korte afstanden, zodat de druk op de wegen vermindert en het centrum ook in de toekomst goed bereikbaar blijft.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 3.6 Voorzieningen en regionale functie

Indiener benadrukt dat Winterswijk een belangrijke regionale centrumfunctie vervult op het gebied van onderwijs, zorg en detailhandel. Groei en economische kracht zijn volgens indiener noodzakelijk om deze voorzieningen op peil te houden. In het bijzonder het Gerrit Komrij College en het ziekenhuis zijn essentieel voor een aantrekkelijk vestigings- en leefklimaat.

Reactie:

De gemeente onderschrijft dat Winterswijk een belangrijke regionale centrumfunctie heeft, op onderwijs, zorg, detailhandel en daarnaast ook in een breed sportaanbod, kunst, cultuur en recreatieve voorzieningen. Deze omgevingsvisie is erop gericht om deze voorzieningen op peil te houden, onder andere met de daarvoor benodigde groei en economische kracht

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 3.7 Participatie en samenwerking uitwerking visie

Tot slot verzoekt indiener de gemeente om ondernemers blijvend vroegtijdig te betrekken bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie, met name bij thema's als bedrijventerreinen, mobiliteit en woningbouw.

Reactie:

De gemeente waardeert de betrokkenheid van de ondernemersvereniging en vindt het belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven over onderwerpen als bedrijventerreinen, mobiliteit en woningbouw. In het vervolg nemen we de verschillende stakeholders en partners, waaronder de ondernemersvereniging, mee om hun kennis en ervaring te benutten. We kijken steeds wat een passende manier is om inbreng op te halen en de betrokken partijen hierover informeren.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.4 Zienswijze 4

Indiener: Bewoners

Samenvatting zienswijze

De indieners onderschrijven de uitgangspunten van de omgevingsvisie waarin het behoud van onze unieke kwaliteiten, zoals de historische dorpskern, het landschap en dorpse sfeer, centraal staan. Zij wijzen er echter op dat in paragraaf 4.4.4 van de visie wordt gesteld dat bij lineaire bouwblokken maximaal drie lagen hoger en bij alzijdige bouwblokken maximaal vijf lagen hoger mag worden gebouwd dan in de directe omgeving. Volgens de indieners staat dit in tegenspraak met de ambitie om de identiteit en ruimtelijke eigenheid van Winterswijk te behouden. De indieners maken daarom bezwaar tegen dit onderdeel van de omgevingsvisie.

Reactie:

Bovenstaande zienswijze uit dezelfde zorgen als zienswijze 2.1. Daarom verwijzen we voor de inhoudelijke reactie naar zienswijze 2.1 op pagina 6.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.5 Zienswijze 5

Indiener: Provincie Gelderland

Samenvatting zienswijze 5.1

Indiener geeft aan dat de omgevingsvisie een goed opgebouwd document is waarin de ambities en keuzes voor Winterswijk tot 2040 helder zijn beschreven. Richting de vaststelling van de visie, geeft indiener vanuit haar provinciale belangen en beleid enkele aandachtspunten mee en wat indiener is opgevallen bij het lezen van de visie.

Reactie:

De gemeente waardeert de positieve reactie van de provincie over de opbouw en inhoud van de omgevingsvisie. De aandachtspunten die de provincie heeft meegegeven worden betrokken bij de verdere uitwerking van de visie. Waar dat wenselijk is, worden toelichtingen en verwijzingen toegevoegd zodat de visie goed aansluit op het actuele provinciale beleid en de samenwerking binnen de regio. Zie hieronder per onderdeel onze reactie.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 5.2 | Algemeen

Indiener adviseert om in de verdere uitwerking van de omgevingsvisie aan te sluiten bij de in ontwikkeling zijnde provinciale omgevingsvisie en de recent vastgestelde 7 keuzes van Gedeputeerde Staten voor de nieuwe omgevingsvisie.

Reactie:

Bij de uitwerking van de omgevingsvisie is kennisgenomen van de zeven strategische keuzes die Gedeputeerde Staten onlangs hebben vastgesteld. De gemeente neemt deel aan de provinciale bijeenkomsten die hierover plaatsvinden en levert daar actief een bijdrage aan, zodat wederzijdse afstemming gewaarborgd is. Bij toekomstige actualisaties, de samenvoeging van de omgevingsvisies en de uitwerking in programma's wordt aansluiting gezocht bij de vernieuwde provinciale Omgevingsvisie.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 5.3 | Actualisering omgevingsvisie buitengebied

Indiener adviseert om bij de samenvoeging naar één integrale omgevingsvisie, voor het buitengebied rekening te houden met veranderingen in opgaven en beleid zoals t.a.v. stikstof, Natura 2000 gebieden, energietransitie, netcongestie en programma Vitaal Platteland Winterswijk. Indiener adviseert om de omgevingsvisie voor het buitengebied eerst te actualiseren, voordat deze wordt samengevoegd met de voorliggende visie.

Reactie:

Sinds 2019 spelen er inderdaad verschillende nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied, zoals stikstof, Natura 2000, energietransitie, netcongestie en het programma Vitaal Platteland Winterswijk. Bij de toekomstige samenvoeging van de omgevingsvisies voor de kom en het buitengebied zal hiermee rekening worden gehouden. Op dit moment is nog geen besluit genomen over de wijze waarop de integratie wordt uitgevoerd. Daarover zal de gemeenteraad een afzonderlijk besluit nemen. Eén van de mogelijkheden is om de visie voor het buitengebied bij de samenvoeging te actualiseren.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 5.4 | Wonen

Indiener adviseert te verduidelijken of de genoemde 2.000–2.500 woningen betrekking hebben op de kom Winterswijk of de hele gemeente.

Reactie:

De genoemde woningbouwopgave van 2.000–2.500 woningen heeft betrekking op de gehele gemeente Winterswijk. De omgevingsvisie richt zich op de bebouwde kom, maar het aantal woningen is afgeleid woningbehoefte en dus niet uitsluitend van toepassing op de kom.

De keuze voor deze opgave sluit aan bij de ambitie om de bevolkingssamenstelling van Winterswijk te stabiliseren en daarmee het draagvlak voor voorzieningen, de vitaliteit van de lokale economie en de omvang van de beroepsbevolking te behouden. Uit onderzoek van Invisor blijkt dat een toevoeging van circa 2.000 woningen nodig is om een stabiele bevolkingsopbouw te bereiken. Omdat niet iedere nieuwe woning automatisch bijdraagt aan de gewenste demografische opbouw (bijvoorbeeld wanneer woningen vooral door ouderen worden betrokken), is deze opgave met circa 25% opgehoogd tot 2.500 woningen.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie. Op twee plekken is de omgevingsvisie aangescherpt. Onderstaande onderstreepte tekst is toegevoegd.

- Pagina 27, hoofdstuk Integrale koers: We willen tot 2040 ongeveer 2.000 tot 2.500 woningen toevoegen in de gehele gemeente Winterswijk".
- Pagina 48, hoofdstuk Leefbaar en aantrekkelijk wonen: "...blijkt dat we 400 woningen extra moeten bouwen in de gehele gemeente Winterswijk"

Samenvatting zienswijze 5.5 | Wonen

De provincie merkt op dat in de omgevingsvisie uitleg wordt gegeven over het verschil tussen het aantal woningen dat volgens de gemeente nodig is om voorzieningen en vitaliteit op peil te houden en het aantal dat volgens de regionale woondeal daadwerkelijk mag worden gerealiseerd. Volgens indiener ligt hierin een risico en opgave in het streven om Winterswijk

ook in de toekomst vitaal te houden. Indiener is benieuwd naar de verdere uitwerking van de visie op dit aspect. Dit heeft ook gevolgen voor de bereikbaarheid van de kern Winterswijk.

Reactie:

De gemeente deelt de observatie dat er een verschil bestaat tussen de behoefteaming (2.000–2.500 woningen) en de huidige woningbouwafspraken binnen de regionale Woondeal (circa 1.400 woningen tot en met 2035). De hogere gemeentelijke ambitie is bewust gekozen om de langetermijn- vitaliteit van Winterswijk te waarborgen. Uit onderzoek van Invisor blijkt dat ongeveer 2.000 woningen nodig zijn om een stabiele bevolkingsopbouw te behouden; dit aantal is met 25% verhoogd tot 2.500 om rekening te houden met demografische onzekerheden en de wens om jonge gezinnen aan te trekken.

De Woondeal vormt de korte- en middellange termijninvulling van deze opgave. In volgende Woondeals en via het volkshuisvestelijk programma (dat in 2026 wordt vastgesteld) wordt de verdere uitwerking bepaald, inclusief de monitoring van bevolkingsontwikkeling en woningrealisatie. Verder wordt bij woningbouw ook gekeken naar de bereikbaarheid van de kern Winterswijk en de mate waarin woningbouw bijdraagt aan het draagvlak voor voorzieningen, werkgelegenheid en mobiliteit.

Kortom: de gemeentelijke ambitie van 2.000–2.500 woningen geldt als richtinggevende opgave voor de gehele gemeente Winterswijk, terwijl de Woondeal het gefaseerde uitvoeringskader vormt.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 5.6 | Mobiliteit

Indiener geeft aan dat in de omgevingsvisie staat dat bij het opstellen van het mobiliteitsprogramma waar nodig de samenwerking met de provincie wordt opgezocht. Indiener onderschrijft het belang van samenwerking in relatie tot de visie, de ambitie om een vitale kern te blijven en wat dit betekent voor de doorstroming op de provinciale wegen in de kern van Winterswijk.

Reactie:

Als onderdeel van de uitwerking van deze Omgevingsvisie wordt parallel gewerkt aan een Mobiliteitsplan Winterswijk. Het conceptplan is reeds voorgelegd aan de provincie. Daarnaast is de gemeente Winterswijk vooruitlopend op bestuurlijke besluitvorming over het mobiliteitsplan in overleg met de Provincie Gelderland om de mogelijkheden aan het verkennen om enerzijds de capaciteit van deze wegen en kruispunten te verruimen en anderzijds de leefbaarheid langs de wegen te borgen. Het belang van samenwerking wordt ook van de zijde van de gemeente onderkent.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 5.7 | Transformatielocaties

Indiener adviseert bij transformatielocaties (zoals verouderde bedrijfspanden) een zorgvuldige afweging te maken tussen het verlies aan bedrijfsruimte, het behouden van ruimte voor bedrijven en het eventueel elders compenseren van deze ruimte. En te zoeken naar de balans in behoefte aan woningbouw en de behoefte aan ruimte voor bedrijven en daarmee werkgelegenheid.

Reactie:

De omgevingsvisie is gericht op het maken van zorgvuldige afwegingen bij transformatielocaties. Woningbouw, werkgelegenheid en ruimte voor bedrijven hangen met elkaar samen. Solitaire bedrijvenlocaties die historisch op een binnenstedelijke locatie zijn ontstaan, zijn bij herontwikkeling vaak beter geschikt voor wonen en/of maatschappelijke functies dan het type bedrijvigheid dat beter op een modern bedrijventerrein past. Wanneer er sprake is van bedrijfsverplaatsing van een transformatielocatie naar bedrijventerrein dan wordt deze verplaatsingsvraag meegenomen in de actualisatie van het Regionaal Programma Werklocaties. Daarmee houden we balans in voldoende woningbouw en ruimte voor bedrijven.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 5.8 | Actualisering omgevingsvisie buitengebied

Indiener adviseert om de passages over uitbreiding van buurtschappen, nieuwe woonconcepten in het buitengebied, recreatie en toerisme en horeca te betrekken bij een toekomstige actualisatie van de omgevingsvisie voor het buitengebied.

Reactie:

In hoofdstuk 2 van de omgevingsvisie wordt een bredere verkenning gegeven van de kenmerken van de ondergrond en de kansen die daaruit voortkomen, zoals t.a.v. uitbreiding van de buurtschappen en nieuwe woonconcepten in het buitengebied. Dit hoofdstuk vormt de basis voor toekomstige keuzes, maar bevat zelf geen beleidsmatige vastlegging of besluitvorming. De verkenning gaat bewust verder dan alleen de kom, zodat de samenhang met het buitengebied inzichtelijk blijft. De uiteindelijke keuzes en uitwerkingen op dit vlak worden betrokken bij de samenvoeging van de omgevingsvisies, wanneer de visie integraal wordt vastgesteld. De opbouw van hoofdstuk 2 wordt gehandhaafd.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.6 Zienswijze 6

Indiener: GGD Noord- en Oost Gelderland

Samenvatting zienswijze 6.1 | Landelijke kernwaarden

Indiener geeft aan positief te zijn over het terugzien van de landelijke kernwaarden voor een gezonde leefomgeving (van GGD GHOR Nederland) in de visie. Gezondheid is in de omgevingsvisie als één van de vertrekpunten bij ruimtelijke ingrepen. Het is van belang dat gezondheid een centrale focus heeft in de omgevingsvisie. Dit geeft een basis om gezondheid in het omgevingsplan en toekomstige ruimtelijke plannen concreter en meer integraal op te nemen.

Reactie:

De gemeente waardeert de positieve reactie van de GGD en onderschrijft het belang van gezondheid als een belangrijk uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen. De kernwaarden voor een gezonde leefomgeving zijn bewust geïntegreerd in de visie en vormen de basis voor latere uitwerkingen, zoals het omgevingsplan en gebiedsgerichte programma's, zodat bij de verdere uitvoering en besluitvorming gezondheid integraal wordt meegenomen.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 6.2 | Gezonde leefomgeving

Indiener geeft aan dat roken nog altijd een van de grootste veroorzakers van ziekte en sterfte is. Het zien roken en meeroken resulteert in een grotere kans om later zelf te gaan roken en daarbij zijn sigarettenpeuken die als zwerfafval eindigen slecht voor het milieu. Indiener adviseert om in de omgevingsvisie de ambitie op te nemen om gezondheidsschade door roken te beperken en rookvrije buitenruimten te realiseren. Hierbij dient aandacht te worden besteed aan kwetsbare groepen, zoals kinderen.

Reactie:

Het bevorderen van een gezonde leefstijl is een belangrijk doel van de gemeente Winterswijk. Het terugdringen van gezondheidsschade door roken is voor ons een belangrijk onderdeel van deze gezonde leefstijl. Zo onderschrijven wij het regionaal Preventie Akkoord Achterhoek waarin één van de onderwerpen “de hele Achterhoek rookvrij” is. Een deelonderwerp hiervan is het creëren van een rookvrije omgeving. Dit onderdeel hebben wij actief opgepakt. Er is een project om dit te realiseren. We zijn nu in gesprek met sportverenigingen, scholen en speeltuinen om de omgeving rookvrij te maken. Ook de omgeving van het gemeentekantoor maken wij op korte termijn rookvrij.

De ambitie om gezondheidsschade door roken te beperken hebben wij daarmee voldoende in ons beleid en uitvoering opgenomen. Het heeft daarom wat ons betreft geen meerwaarde om deze ambitie in de omgevingsvisie op te nemen

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 6.3 | Houtstook

Indiener wijst erop dat houtrook door houtkachels, open haarden en vuurkopen, vol zit met schadelijke en kankerverwekkende stoffen en bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Indiener adviseert om het terugdringen van houtstook als ambitie in de omgevingsvisie op te nemen. Bijvoorbeeld door het ondertekenen van het Schone Luchtakkoord (SLA) en houtstook te ontmoedigen bij nieuwbouw.

Reactie:

De gemeente deelt de zorg over effecten van houtrook op de luchtkwaliteit, maar ziet op dit moment geen aanleiding om dit onderwerp als afzonderlijke ambitie in de visie op te nemen. De luchtkwaliteit is over het algemeen goed in Winterswijk en voldoet aan de landelijke normen. De beoogde gezondheidswinst uit het Schone Luchtakkoord (50% gezondheidswinst in 2030 ten opzichte van 2016) is beperkt haalbaar. Om die reden is besloten het akkoord niet te ondertekenen. Wel blijft luchtkwaliteit een belangrijk aandachtspunt bij planvorming. De gemeente verstrekt voor het stoken van hout informatie op onze site. Ook kan er overlast van houtstook worden gemeld.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 6.4 | Gezondheid & leefomgeving

De indiener geeft aan enthousiast te zijn over de aandacht voor bewegen in de omgevingsvisie, onder meer in de vorm van ommetjes en het realiseren van sportfaciliteiten. Een beweegvriendelijke leefomgeving draagt bij aan het verminderen van overgewicht, diabetes en hart- en vaatziekten. De rol van de leefomgeving bij gezonde voeding wordt onderbelicht. De GGD adviseert om te streven naar een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en mensen stimuleert gezonder te eten. Denk hierbij aan het voorkomen van fastfoodrestaurants nabij plekken waar jeugd verblijft, het weren van reclame over ongezonde voeding in de openbare ruimte, het toepassen van drinkwatertappunten in verblijfsgebieden of het faciliteren van inwonerinitiatieven (zoals een voedselbos of buurtmoestuin).

De gezonde voedselomgeving kan ook gekoppeld worden aan de groen- en biodiversiteitsopgave, door bijvoorbeeld fruit-, groenten- en noten- planten/bomen aan te planten in de woonomgeving. Dit kan ook bijdragen aan een positieve relatie met gezonde voeding vanaf een jonge leeftijd. Het is wel belangrijk om inwoners hierover goed te informeren (zoals gemeente Arnhem met een plukkaart).

Reactie:

De gemeente hecht veel waarde aan de gezondheid van haar inwoners. De BOSS-visie (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten) is vastgesteld waarin volop op bewegen en sporten in de openbare wordt ingezet. Daarnaast heeft de gemeente meerdere drinkwatertappunten bij sportgelegenheden of hete plekken geplaatst. Ook werkt zij samen met partners zoals het lokale ziekenhuis waarbij een drinkwatertappunt is gerealiseerd.

De gemeente heeft meerdere initiatieven met buurtbewoners op het gebied van een gezonde voedselomgeving. Een lokaal initiatief van een buurtmoestuin is zojuist gerealiseerd, een voedselbos bij een basisschool, fruitbomen bij de middelbare school om te gebruiken in kooklessen en worden er fruitbomen uitgedeeld aan bewoners.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 6.5 | Veiligheid

Indiener geeft aan dat er in de omgevingsvisie veel wordt gesproken over verkeersveiligheid en omgevingsveiligheid/fysieke veiligheid. Een veilig ervaren omgeving lijkt onderbelicht. Het is een voorwaarde voor mensen om buiten te komen, zich te verplaatsen en in de openbare ruimte te verblijven. Hierdoor worden ook bewegen en ontmoeten bevorderd. Daarnaast kan een onveilig ervaren omgeving zorgen voor stress. Indiener adviseert om in de visie meer aandacht te besteden aan een veilig ervaren omgeving en hierbij rekening te houden met verschillende doelgroepen (zoals kinderen, ouderen, jongeren en vrouwen). Denk hierbij aan verlichting, zichtbaarheid, toezicht/sociale controle, functiemix, levendige plinten en een goed onderhouden openbare ruimte.

Reactie:

De gemeente herkent het belang van een veilig ervaren leefomgeving als onderdeel van gezondheid en leefkwaliteit. Dit thema wordt in de omgevingsvisie al impliciet meegenomen via de ambities voor een aantrekkelijke, toegankelijke en leefbare openbare ruimte. Een omgeving die veilig aanvoelt draagt inderdaad bij aan bewegen, ontmoeten en het welzijn van inwoners. Om dit beter te benadrukken is in hoofdstuk 4.4 en 4.7 van de omgevingsvisie een korte aanvulling opgenomen waarin wordt beschreven dat bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte ook aandacht is voor het veiligheidsgevoel.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is aangescherpt met de onderstaande aanvullende passages:

- Teksttoevoeging op pagina 59 bij kopje 'Gezond leven en bewegen in een veilige omgeving' aan het einde van alinea: *Daarbij vinden we het ook belangrijk dat inwoners zich veilig voelen in de openbare ruimte. Een veilige beleving ontstaat bijvoorbeeld door logische routes, verlichting, overzichtelijke plekken en levendige plinten.*
- Teksttoevoeging op pagina 79 onderaan de inleiding: *Daarbij hebben we ook aandacht voor veiligheid. Onder veiligheid verstaan we niet alleen het beperken van fysieke risico's vanuit milieu, maar vinden we het ook belangrijk dat bewoners zich veilig voelen in de openbare ruimte.*
- Teksttoevoeging op pagina 82 bij kopje 'veiligheid' na eerste zin: *Een omgeving die veilig is en voelt, nodigt uit om naar buiten te gaan, te bewegen en elkaar te ontmoeten en draagt zo bij aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Dit doen we door het bevorderen van een veilige ervaren leefomgeving. Dat betekent dat we bij de inrichting en beheer van de leefomgeving aandacht hebben voor o.a. verlichting, overzichtelijke plekken en een prettig verblijf voor iedereen.*

Samenvatting zienswijze 6.6 | Milieu

De indiener geeft aan dat in de omgevingsvisie staat beschreven dat wordt vastgehouden aan Europese milieunormen, zoals voor luchtkwaliteit. Volgens indiener bieden deze normen vaak onvoldoende bescherming van gezondheid, omdat ze zijn gebaseerd op een afweging tussen verschillende belangen, waardoor deze haalbaar zijn voor zoveel mogelijk situaties en Europese regio's. Indiener juicht daarom toe dat de gemeente Winterswijk zich zoveel mogelijk wil aansluiten bij adviezen van de provincie en de GGD. Echter heeft de gemeente binnen de Omgevingswet ook eigen mogelijkheden om af te wijken van Europese normen en meer ambitieuze normen vast te stellen op bepaalde milieuaspecten. Indiener adviseert om deze mogelijkheid te onderzoeken.

Reactie:

De gemeente waardeert de toelichting van indiener en herkent het belang van een gezonde leefomgeving als uitgangspunt bij afwegingen, zoals hierboven aangegeven. Binnen de huidige beleidskaders kiest Winterswijk er echter voor om aan te sluiten bij de Europese milieunormen en het provinciaal beleid. Deze werkwijze zorgt voor eenduidigheid en voorkomt verschillen tussen provinciale en gemeentelijke bedrijven bij vergunningverlening.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting 6.7 | Mobiliteit

De indiener geeft aan dat in de visie al voorbeelden worden gegeven om actieve mobiliteit te stimuleren. Bijvoorbeeld veilige en toegankelijke fiets- en wandelpaden en de bereikbaarheid van openbaar vervoer, ook bij nieuwbouw. Er lijkt echter nog veel aandacht voor de auto. Actief en openbaar vervoer worden niet nadrukkelijk geprioriteerd boven autogebruik. Dit terwijl het stimuleren van actieve mobiliteit veel gezondheidswinst kan opleveren. Als dagelijkse verplaatsingen te voet of te fiets afgelegd worden, kan iedereen voldoen aan de beweegnorm. Bovendien is het beter voor de omgeving, het klimaat en verbetert het de luchtkwaliteit.

De GGD adviseert om in de omgevingsvisie actief en openbaar vervoer centraal te stellen en te prioriteren boven autogebruik. Hierbij kan het STOMP-principe worden aangehouden (Stappen, Trappen, OV, Mobility as a Service, Privéauto). Denk naast maatregelen om actief vervoer te stimuleren ook aan ontmoedigende maatregelen voor autogebruik. Bijvoorbeeld het realiseren van parkeren op afstand van de woning (i.p.v. voor de deur), betaald parkeren en autoluwe straten/wijken. Kijk ook kritisch naar de parkeernorm. Vaak worden parkeernormen gehanteerd die niet aansluiten bij de behoeften, wat gebiedsontwikkeling belemmert. Het is wel belangrijk om hierbij aandacht te hebben voor mensen met een beperking. Zie ook de Gids Gezonde Leefomgeving van het RIVM voor meer informatie over gezonde mobiliteit.

Het is ook aan te raden om de ambitie op (actieve) mobiliteit concreet te koppelen met de gemeentelijke ambitie op luchtkwaliteit en zo maatregelen te nemen om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Reactie:

Hoewel het STOMP-principe niet letterlijk in de visie is genoemd, zijn de belangrijkste uitgangspunten ervan al verwerkt. Zowel in de visie als in het parallel ontwikkelde Mobiliteitsplan Winterswijk wordt gewerkt vanuit de gedachte om eerst lopen, fietsen en openbaar vervoer te versterken, voordat autoverkeer wordt uitgebreid of nieuwe infrastructuur wordt toegevoegd. Tegelijkertijd blijven veel inwoners en bezoekers afhankelijk van de auto voor hun mobiliteit. Daarnaast is een goede bereikbaarheid met de auto ook van belang voor het behoud van onze regiofunctie. Daarom is in de omgevingsvisie gezocht naar een gezonde balans tussen actieve mobiliteit en het gebruik van de auto.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienwijze 6.8 | Klimaatadaptatie

Indiener is enthousiast dat gezondheid een van de centrale onderwerpen is bij klimaatadaptatie en de aanpak van hitte in de omgevingsvisie. Ook is het goed om te zien dat er specifieke aandacht is voor kwetsbare groepen bij hitte, hittebestendige gebouwen en het

vergroenen van privétuinen. Indiener adviseert om in de omgevingsvisie een concrete koppeling te maken tussen klimaat en UV-straling. Fysieke maatregelen tegen hittestress (zoals het creëren van schaduwrijke plekken) dragen immers ook bij aan het verminderen van blootstelling aan UV-straling en de kans op gezondheidsproblemen, zoals huidkanker er staat.

Reactie:

In de omgevingsvisie is UV-straling niet direct benoemd. Het belang is ervan is echter impliciet geborgd in de ambities om schaduwrijke en klimaatbestendige verblijfsplekken te realiseren en hittestress te beperken. Daarmee wordt ook indirect bijgedragen aan het verminderen van blootstelling aan UV-straling. Daarnaast wordt het onderwerp UV-straling en bescherming tegen zonbelasting al meegenomen in het bredere gemeentelijke beleid, waaronder de Klimaatadaptatiestrategie en de BOSS-visie. Bij de verdere uitwerking van deze beleidsstukken blijven we alert op het koppelen van maatregelen die bijdragen aan zowel verkoeling als bescherming tegen UV-straling.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 6.9 | Landbouw & industrie

Indiener vindt het positief dat er in de omgevingsvisie aandacht is voor gewasbeschermingsmiddelen en de mogelijke gezondheidseffecten hiervan. Indiener wijst er echter op dat de gehanteerde afstand van 50 meter tussen landbouwpercelen waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en woningen of tuinen geen gezondheidkundige onderbouwing kent. Zij adviseert om dit in de visie te verduidelijken en waar mogelijk extra afstand aan te houden. Daarnaast adviseert indiener om in de visie meer aandacht te besteden aan de invloed van industrie op de leefomgeving, zoals de uitstoot van fijnstof, geur en geluid, en om bedrijven met dergelijke emissies op voldoende afstand van gevoelige bestemmingen te situeren.

Reactie:

De in de visie genoemde afstand van 50 meter tussen percelen waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt en woningen of tuinen is bedoeld als praktische richtwaarde. Er is inderdaad geen specifieke gezondheidskundige onderbouwing voor deze afstand. Daarom wordt in de visie verduidelijkt dat het een richtlijn betreft en dat per plan wordt beoordeeld of deze afstand passend is.

Ten aanzien van industriële emissies, zoals fijnstof, sluit de gemeente aan bij de Europese normen en het provinciale beleid. Bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met omwonenden. Daarbij gaan we voor zover nodig uit van inwaartse zonering, zodat de meest milieubelastende bedrijven centraal op het terrein worden gesitueerd en de stillere, schonere functies aan de randen liggen. In hoofdstuk 4.6 van de visie is opgenomen dat niet-toekomstbestendige binnenstedelijke werklocaties worden getransformeerd. Daarmee verbeteren we de ruimtelijke kwaliteit en het leefklimaat.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie. Op pagina 81 wordt onder het kopje “Gezondheid” de passage “Om gezondheidsrisico’s ... geen gezondheidsrisico’s zijn.” vervangen door: *Vanuit het voorzorgbeginsel hanteren we bij woningbouw een richtafstand van circa 50 meter tot landbouwpercelen waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt. Deze afstand heeft geen gezondheidskundige onderbouwing, maar wordt in de praktijk als werkbare richtwaarde toegepast. Per plan beoordelen we of de afstand passend is of dat maatwerk mogelijk is.*

Samenvatting zienswijze 6.10 | Advisering GGD

De indiener geeft aan dat in de omgevingsvisie kort aandacht wordt besteed aan de adviserende rol van de GGD over gezondheid. Op p.82 staat dat de gemeente wil aansluiten bij GGD-adviezen om gezondheidsrisico's te beperken. Het blijft echter onduidelijk wanneer en hoe de GGD wordt betrokken; de koppeling lijkt nu vooral te worden gelegd met agrarische activiteiten. Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gezondheid een verplicht afwegingskader bij ruimtelijke initiatieven. De GGD vervult hierbij de rol als gemeentelijke adviseur. De GGD kan integraal adviseren over gezondheid in ruimtelijke initiatieven, het liefst zo vroeg mogelijk in het proces. Daarom adviseren we om de rol van de GGD duidelijker en sterker te benoemen in de omgevingsvisie. Betrek de GGD structureel bij (grote) ruimtelijke initiatieven, zodat gezondheid (zowel bescherming als bevordering) vanaf het begin wordt meegewogen.

Reactie:

We onderschrijven het belang om indiener in een vroegere fase te betrekken bij onderwerpen waar gezondheid een rol speelt. In de visie is op hoofdlijnen opgenomen dat we willen aansluiten bij adviezen van de GGD om gezondheidsrisico's te beperken. In de praktijk vraagt dit om een duidelijke werkafspraken over het moment en de wijze van betrokkenheid. Daarover gaan we graag met de GGD in gesprek bij de verdere implementatie en uitwerking van de visie in het uitvoeringsspoor. Zo kunnen we samen verkennen hoe hun advisering bij ruimtelijke initiatieven structureel en passend vorm kan krijgen, bijvoorbeeld bij grotere ontwikkelingen of in het vervolg bij het opstellen van uitvoeringsinstrumenten.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.7 Zienswijze 7

Indiener: Bewoner

Samenvatting zienswijze 7.1 | Wonen

De indiener heeft middels AI (kunstmatige intelligentie) een toekomstvisie geschreven vanuit het perspectief van een 85 jarige bewoner uit Winterswijk. Middels dit verhaal uit de indiener de zorgen over een aantal onderwerpen/thema's uit de omgevingsvisie.

Indiener vindt dat in de omgevingsvisie te veel gefocust wordt op niet-bestaande jongeren in plaats van de vele ouderen die na 2040 in Winterswijk zullen wonen.

Reactie:

Winterswijk kampt met enerzijds vergrijzing en anderzijds ontgroening. Hierdoor komt ons voorzieningenniveau onder druk te staan. We hebben simpelweg gebruikers nodig om onze voorzieningen in stand te houden, denk aan scholen, het zwembad, maar ook ons culturele verenigingsleven. Ons voorzieningenniveau houden we in stand door inwoners, waaronder ook jongeren, aan ons te binden. In de omgevingsvisie wordt niet alleen ingezet op jongeren. We zetten in op een gevarieerd woningaanbod met inclusieve buurten waarin mensen van verschillende leeftijden, achtergronden en inkomens samen kunnen wonen. Voor ouderen ligt de focus bijvoorbeeld op het wonen in de nabijheid van voorzieningen. Daarnaast wordt bij inbreiding en uitbreiding rekening gehouden met woningaanpassingen voor ouderen. En we zetten in op een uitnodigende openbare ruimte met ruimte voor ontmoeting en sociaal contact. Op deze manier zorgen we dat de woonomgeving voor onder andere ouderen toekomstbestendig, toegankelijk en aantrekkelijk blijft.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 7.2 | Mobiliteit

Indiener vindt dat het belang van de auto als belangrijk vervoersmiddel in en naar een provincieplaats onvoldoende is opgenomen in de omgevingsvisie.

Reactie:

In de omgevingsvisie is gezocht naar een gezonde balans tussen actieve mobiliteit (fietsen en wandelen) en het gebruik van de auto. We onderkennen dat veel inwoners en bezoekers afhankelijk zijn van de auto voor hun mobiliteit. Een goede bereikbaarheid met de auto blijft, ook gezien onze regiofunctie en de bereikbaarheid van ons centrum, van belang. Dit is voldoende gedekt in de omgevingsvisie.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 7.3 | Wonen

Indiener vraagt zich af in hoeverre rekening wordt gehouden met de bouwontwikkelingen bij naastgelegen gemeenten of regio's en het effect daarvan.

Reactie:

In de Regionale Woonagenda Achterhoek en Woondeals met het Rijk en de regio zijn afspraken gemaakt over het aantal te realiseren woningen. De Winterswijkse woningbouwambitie staat dus niet op zichzelf, maar maakt deel uit van een afgestemde regionale aanpak waarin lokale als regionale belangen worden gewaarborgd. De ontwikkelingen in buurgemeenten wordt periodiek gemonitord, waardoor eventuele effecten tijdig kunnen worden meegenomen in de lokale woningbouwstrategie.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 7.4 | Haalbaarheid

Als laatste punt uit de indiener zijn zorgen over de haalbaarheid en benodigde financiering voor het uitvoeren van de omgevingsvisie.

Reactie:

Een omgevingsvisie is een lange termijnvisie en in principe het startpunt om met elkaar te werken naar het gewenste Winterswijk uit de omgevingsvisie. In de omgevingsvisie beschrijven we 'wat' onze ambitie is. Om dit te kunnen bereiken wordt de omgevingsvisie verder uitgewerkt in omgevingsprogramma's. Hierin wordt omschreven 'hoe' we onze ambities gaan realiseren. In programma's wordt concreet uitgewerkt hoe we de ambities gaan bereiken en welke maatregelen we daarvoor gaan inzetten. Vanaf dat moment is het ook pas mogelijk om de benodigde financiële middelen in beeld te brengen.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.8 Zienswijze 8

Indiener: Ondernemers

Samenvatting zienswijze 8.1 | Economie & mobiliteit

De indieners geven aan zich te herkennen in de ambities rondom leefbaarheid, vergroening en verblijfskwaliteit in het centrum. Maar deze waardevolle ambities vragen om een zorgvuldige balans met bereikbaarheid en toegankelijkheid van het centrum. Deze voorwaarden zijn essentieel voor het voortbestaan van de ondernemers.

Reactie:

Het is mooi om te horen dat de indieners zich herkennen in de gestelde ambities van de omgevingsvisie. We willen ons allemaal inzetten voor een aantrekkelijk centrum waar bezoekers en inwoners graag verblijven in een prettige, uitnodigende en groene omgeving. Een aantrekkelijk centrum vraagt ook om een goede gebalanceerde verkeersstructuur waar we ons in de omgevingsvisie op inzetten. Hier gaan we in onderstaande onderdeel verder op in.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 8.2 | Economie

De indieners zijn blij dat Winterswijk in de omgevingsvisie benoemd is als regionale kern met bovenlokale functies. Dit is mede te danken aan de sterke aantrekkingskracht van het centrum. Een goed bereikbaar centrum is van groot belang. De indieners vragen aandacht om de bestaande balans te behouden: een centrum dat leefbaar is, maar ook gastvrij en toegankelijk voor iedereen. Bereikbaarheid dient bevorderd te worden zonder overlast, door duidelijke bewegwijzering en logische routing voor bezoekers uit Duitsland en omliggende kernen.

Reactie:

Bereikbaarheid is inderdaad van groot belang om ons als regiokern te positioneren en daarmee ons centrum te versterken. In de omgevingsvisie zetten we in op een gebalanceerde verkeersstructuur. Dat betekent dat we gericht ruimte bieden aan alle vormen van vervoer. Zo creëren we duidelijke verkeersroutes naar het centrum voor de auto en zorgen we voor heldere routes naar een beschikbare parkeerplaats. Voorbeeld is de hoofdroute voor autoverkeer op de gemeentebrede visiekaart. Vanuit rondweg Zuid, via Bataafseweg en Laan van Hilbelink maken een aantrekkelijke en duidelijke hoofdroute voor de auto van en naar het centrum. Op deze manier proberen we zoekverkeer tegen te gaan. Daarnaast verbeteren we ook voor inwoners de routes voor de fiets en voetganger.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 8.3 | Mobiliteit

De indieners uiten hun zorgen over het verdwijnen van parkeerplaatsen in en rond het centrum. Minder parkeergelegenheid treft vooral ouderen, minder mobiele bezoekers en vaste klanten uit de regio. De mogelijkheid om gratis en dichtbij te kunnen parkeren – is een onderscheidend kenmerk van Winterswijk dat bijdraagt aan onze economische vitaliteit. De indieners vragen bij de verder uitwerking voldoende parkeercapaciteit in en om het centrum te behouden, met name voor kort parkeren dicht bij winkels, horeca en de warenmarkt. Daarbij dient actief gehandhaafd te worden op de maximale parkeertijd aan de markt om doorstroming te garanderen.

Reactie:

Parkeren is van belang voor ons centrum en het behoud van onze regiofunctie. Daarom wordt in de omgevingsvisie met betrekking tot parkeren rekening gehouden met de verschillende doelgroepen: bewoners, bezoekers en mensen die werken in Winterswijk. We zorgen voor voldoende plekken om kort te parkeren voor een snelle boodschap en voldoende plekken om lang te parkeren voor bezoekers. Voor mensen die minder mobiel zijn, zorgen we voor parkeerplaatsen dichtbij belangrijke locaties. Zo maken we het centrum bereikbaar en toegankelijk voor iedereen.

Parallel aan de omgevingsvisie is gewerkt aan het Mobiliteitsplan Winterswijk. Hierin is de visie op het parkeren uitgewerkt. Aansluitend wordt een parkeernota voor het centrum opgesteld, waarin concreet wordt ingegaan op de parkeerlocaties en parkeernomen in het centrum.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 8.4 | Economie

De indieners benadrukken het belang van de drie-eenheid: winkels, horeca en warenmarkt. Een toekomstbestendige inrichting van de markt moet veelzijdigheid behouden en versterken. Indieners pleiten voor een dynamisch en flexibel gebruik van de markt, afgestemd op het seizoen en dag van de week:

- in de zomer meer ruimte voor terrassen, fietsen en verblijf,
- in de winter juist meer ruimte voor parkeren en toegankelijkheid.

Deze flexibiliteit past bij het gebruik van de markt en bij de ambities in de omgevingsvisie om het centrum aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden.

Reactie

De gemeente onderschrijft het belang van de drie-eenheid: winkels, horeca en warenmarkt, evenals de ruimte die de markt moet kunnen bieden aan evenementen. Dit vraagt om een slimme en flexibele inrichting die aan al deze belangen tegemoet komt. De omgevingsvisie benoemt de markt als kloppend hart van het centrum, waarin deze vele functies samenkomen. Het stelt daarmee de juiste kaders voor een passende en flexibele inrichting van de markt.

Conclusie

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 8.5 | Samenwerking

Indieners hechten waarde aan structurele participatie waarbij zij hun dagelijkse praktijkervaringen met de gemeente kunnen delen. Ze willen graag een constructieve partner zijn van de gemeente.

Reactie:

De gemeente waardeert de betrokkenheid van de ondernemers en vindt het belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven over onderwerpen die invloed hebben op de ontwikkeling van het centrum. Dit is wat we nu al met elkaar doen en ook in de toekomst op blijven inzetten. We kijken steeds wat een passende manier is om vanuit de benodigde belangen inbreng op te halen en hierin de juiste afweging te maken.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.9 Zienswijze 9

Indiener: Bewoner

Samenvatting zienswijze 9.1 | Wonen

De indiener uit zijn zorgen over het streven naar verjonging van de Winterswijkse bevolking. Iedere gemeente heeft de wens jongeren aan te trekken. Het bouwen van woningen voor deze doelgroep is volgens indiener niet de oplossing. In het onderzoek van Invisor waarin wordt geadviseerd dat er 850 extra woningen toegevoegd dienen te worden, wordt niet onderbouwt hoe jonge gezinnen te verleiden om in Winterswijk te gaan wonen. Volgens de indiener moet slimmer gebruik worden gemaakt van de bestaande eengezinswoningen en gericht beleid ontwikkeld worden voor de huisvesting van ouderen.

Reactie:

Winterswijk staat voor een dubbele demografische opgave: vergrijzing en ontgroening. Om voorzieningen op peil te houden en met name jongeren en gezinnen te binden, is voldoende en gevarieerde woningbouw essentieel. Uit onderzoek van Invisor blijkt dat circa 2.000 woningen nodig zijn om een stabiele bevolkingsopbouw te behouden; vanwege onzekerheden en de wens jonge gezinnen aan te trekken, streeft de gemeente bewust naar 2.250-2.500 woningen.

In de Woondeal is opgenomen dat tot 2035 ongeveer 1.400 woningen op inbreidingslocaties worden gerealiseerd. Dit aanbod is aangevuld met extra woningen uit het Invisor-onderzoek. Het woningprogramma is niet alleen gericht op jongeren, maar zet in op inclusieve, gevarieerde buurten voor inwoners van verschillende leeftijden, achtergronden en inkomens, zodat Winterswijk vitaal en leefbaar blijft.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

Samenvatting zienswijze 9.2 | Erfgoed en identiteit

Indiener geeft aan dat bij erfgoed en identiteit de monumentale synagoge complex en de omgeving van de Spoorstraat ontbreekt.

Reactie:

Op de kaart is een selectie gemaakt van een aantal monumentale of kenmerkende gebouwen/plekken in Winterswijk. Het synagoge complex en de omgeving van de Spoorstraat behoren ook tot deze categorie. Omdat ze niet op de kaart staan, betekent dat niet dat ze minder relevant zijn ten opzichte van de plekken die wel op de kaart staan. Voor alle kaarten in de omgevingsvisie geldt dat ze ter illustratie zijn en ondersteunend aan de tekst. Uiteindelijk is de tekst in de omgevingsvisie leidend.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.10 Zienswijze 10

Indiener: ProRail

Samenvatting zienswijze 10

Indiener heeft met belangstelling kennisgenomen van de ontwerp-omgevingsvisie en spreekt haar waardering uit voor de wijze waarop de visie is uitgewerkt door de gemeente. Indiener vraagt in haar zienswijze aandacht voor haar belangen en betrokkenheid bij de uitwerking van de omgevingsvisie in concrete omgevingsplannen. Bij de uitwerking verzoekt indiener de gemeente om:

- Rekening te houden met het beperkingsgebied rond de hoofdspoorweginfrastructuur (ongeveer 11 meter buiten het spoor, conform art 3.5 van het Omgevingsbesluit) en vergunningplicht voor nieuwe bebouwing of functies.
- De instructieregel uit artikel 5.163 van het Besluit kwaliteit leefomgeving te respecteren, zodat gemeentelijke regels het gebruik, instandhouding, de verbetering of de vernieuwing van infrastructuur niet belemmeren.
- Bij het ruimtelijke ontwikkelingen de juiste afstand tot het spoor aan te houden en te kiezen voor een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp om toekomstige uitbreidingen van het spoornetwerk mogelijk te houden en de omgevingseffecten op toekomstige woon- en werklocaties te verminderen.
- Rekening te houden met bereikbaarheid van spoorvoorzieningen (zoals onderstations en relaiskasten) en een afstand van 5 meter rondom deze voorzieningen te handhaven.
- Bij verdere uitwerking naar omgevingsplannen aandacht te hebben voor externe veiligheid, geluid, trillingen, overwegveiligheid, waterpeil/stabiliteit, windbeleving en windhinderrisico's, schaduwwerking op zonnepanelen, zonneparken / reflectie in relatie tot hoofdspoorweginfra.
- De mogelijkheden van Bureau Spoorbouwmeester en het Spoorbeeld te benutten bij verdere uitwerking.

Reactie:

De gemeente waardeert de positieve reactie van indiener en herkent het belang van een veilige en goed functionerende spoorinfrastructuur. De in de zienswijze genoemde verschillende aandachtspunten worden betrokken bij de verdere uitwerking van de omgevingsvisie in omgevingsplannen en bij ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van het spoor. Waar relevant betreft de gemeente indiener vroegtijdig, zodat wederzijdse belangen goed kunnen worden afgestemd.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de omgevingsvisie.

2.11 Zienswijze 11

Indieners: Buurtbelang Arrisveld

Samenvatting zienswijze 11 | Gezondheid en leefbaarheid

De indieners uiten hun zorgen over de leefbaarheid en verkeersveiligheid langs de Groenloseweg. Volgens indieners is er nu al sprake van een hoge verkeersintensiteit, geluidsoverlast en uitstoot van stikstofdioxide en fijnstof. In de omgevingsvisie is volgens indieners opgenomen dat langs drukke gebiedsontsluitingwegen, onder strikte voorwaarden, een hogere geluidsbelasting wordt geaccepteerd dan in de rustige woonwijken. Volgens indieners biedt de visie hiermee ruimte om een hogere geluidsbelasting toe te staan. Ze vrezen dat met deze verruiming de verkeersoverlast toeneemt en daarmee ook de verkeersonveiligheid, uitstoot van fijnstof en stikstofdioxide. Indieners verzoeken om de visie aan te passen, zodat verdere toename van geluidsoverlast, verkeershinder en uitstoot wordt uitgesloten.

Reactie:

We begrijpen de zorgen van de indieners over geluid, luchtkwaliteit en verkeersveiligheid langs de Groenloseweg. De Groenloseweg is een gebiedsontsluitingsweg, die aansluit op de provinciale weg, die een belangrijke functie vervult voor de bereikbaarheid van Winterswijk. Tegelijk is het van belang dat de leefbaarheid voor omwonenden behouden blijft.

De omgevingsvisie maakt geen nieuwe of ruimere mogelijkheden voor geluidsbelasting of verkeersgroei mogelijk ten opzichte van de huidige situatie. De tekst in de omgevingsvisie waarin staat dat “onder strikte voorwaarden een hogere geluidsbelasting kan worden geaccepteerd” heeft uitsluitend betrekking op nieuwbouwoontwikkelingen, waarbij onder voorwaarden kan worden beoordeeld of een iets hogere geluidsbelasting toelaatbaar is, mits dit zorgvuldig wordt afgewogen. Dit is conform de gebruikelijke werkwijze die we in de praktijk al hanteren. Omdat de huidige formulering ruimte laat voor misinterpretatie, wordt in de tekst in de omgevingsvisie verduidelijkt dat dit alleen geldt voor nieuwbouwsituaties. Voor bestaande woningen, zoals bij de indieners, verandert er door de omgevingsvisie niets in de manier waarop geluid en luchtkwaliteit worden beoordeeld of gereguleerd. In alle gevallen dient in de woningen een goed leefklimaat gegarandeerd te worden.

Conclusie:

Deze zienswijze leidt wel tot aanpassing van de omgevingsvisie. Op pagina 82 aan het eind van paragraaf 'Geluid' voegen we de onderstreepte tekst in onderstaande zin aan:

Langs drukke gebiedsontsluitingswegen kan er echter bij nieuwbouw, onder strikte voorwaarden, een hogere geluidsbelasting worden geaccepteerd dan in de rustige woonwijken.

3. Ambtshalve wijzigingen

3.1 Omgevingsvisie

1. Voorblad: 'augustus 2025' aangepast naar 'januari 2026'
2. Pagina 2: Colofon toegevoegd.
3. Pagina 3: Rechts onderin, in titel van bijlage 2: het woord 'ontwerp' verwijderd.
4. Pagina 4: Het woord 'voormalig' toegevoegd bij burgemeester Winterswijk.
5. Pagina 9: In de laatste zin het woord 'ontwerp' verwijderd.
6. Pagina 16: In de derde kolom, eerste alinea 'ruimtelijke karakterestiekenkaart' aangepast naar: 'ruimtelijke identiteitskaart'.
7. Pagina 26: Op de functiekaart zijn de volgende wijzigingen aangebracht:
 - In het centrumgebied zijn de vierkante- en hartjes icoontjes naar boven gehaald, boven de horeca icoontjes;
 - Op Frerikshof 15 is een recreatie icoon toegevoegd, omdat daar een kinderboerderij zit;
 - Op Frerikshof 11 is een zorg icoon toegevoegd, omdat daar een woon-/zorgboerderij zit;
 - Het buurtcentrum icoon op Noteboomstraat 20 is verplaatst naar Spoorstraat 25 wegens verhuizing.
8. Pagina 27: In paragraaf 'Gericht groeien om Winterswijk vitaal te houden' is onderstreepte tekst toegevoegd 'We willen tot 2040 ongeveer 2.000 tot 2.500 woningen in de gehele gemeente Winterswijk toevoegen'.
9. Pagina 29: Titelpop 4 is aangepast van 'We combineren opgaven en bouwen duurzaam' naar 'We combineren opgaven en (ver)bouwen duurzaam'.
10. Pagina 29: In alinea 'We combineren opgaven en (ver)bouwen duurzaam'. In de eerste zin ook het woord 'bouwen' aangepast naar '(ver)bouwen'.
11. Pagina 31: Op de visiekaart zijn de volgende wijzigingen in de legenda aangebracht:
 - Whemmerbeekzone is tweemaal aangepast naar Whemerbeekzone;
 - 'We bouwen duurzaam, met herbruikbare en bio-based materialen' is aangepast naar 'We (ver)bouwen duurzaam, met herbruikbare en bio-based materialen'.
12. Pagina 31: Op de visiekaart zijn de volgende wijzigingen op de verbeelding aangebracht:
 - Honkbalpoppetje is gewijzigd naar een schaatser;

- Eén van de radialen was donkergroen, dit is aangepast naar dezelfde kleur groen als de rest van de radialen.
- 13. Pagina 48: In paragraaf 'Demografische balans en vitale voorzieningen' alinea 2 is onderstreepte tekst toegevoegd: Uit nader onderzoek waarin is onderzocht hoe we ons voorzieningenniveau in stand houden, blijkt dat we 400 woningen extra moeten bouwen in de gehele gemeente (onderzoek Invisor).
- 14. Pagina 52: In paragraaf 'Overige wooninitiatieven binnen de kom' is het woord sluiten verwijderd.
- 15. Pagina 53: Onder het kopje 'Wat gaan we doen' is de tekst onder de eerste bullit aanpassen:
 Van: *'We werken aan het volkshuisvestelijk programma waarin we vastleggen welke woningen we in de toekomst gaan bouwen, voor welke doelgroepen, van welk type en op welke locatie(s)'*

 Naar: *'We werken aan het volkshuisvestelijk programma waarin we vastleggen welke woningen we in de toekomst gaan bouwen, voor welke doelgroepen en van welk type'.*
- 16. Pagina 58: Paragraaf 'Winterswijk goed bereikbaar in 2040'. In eerste alinea is de zin *'Tegelijk zorgen we ervoor dat de auto op belangrijke plekken goed bereikbaar blijft'* aangepast naar: *"Tegelijk zorgen we ervoor dat belangrijke plekken met de auto goed bereikbaar blijven"*.
- 17. Pagina 58: Paragraaf 'Efficiënt en toegankelijk parkeren in het centrum' is herschreven naar een positievere formulering en zijn de locaties van de parkeerplaatsen aangepast naar bestaande parkeervoorzieningen:

Bestaande tekst:

Voor het centrum is het van belang dat bewoners en bezoekers eenvoudig een parkeerplek kunnen vinden zonder onnodig rond te rijden. Het zoekverkeer in het centrum willen we terugdringen door geclusterde parkeervoorzieningen te koppelen aan hoofdtoegangswegen. Via deze parkeervoorzieningen kunnen bewoners en bezoekers via veilige en aantrekkelijke wandelroutes het centrum bezoeken. Locaties zoals de huidige Zonnebrink, maar ook de Europalaan bieden mogelijkheden voor parkeeroplossingen, zodat de centrumring ontlast wordt en in het centrum ruimte ontstaat voor groen en recreatie

Herschreven naar:

Voor het centrum is het van belang dat bewoners en bezoekers eenvoudig een parkeerplek kunnen vinden. We willen het huidige zoekverkeer verminderen door parkeren aan de randen beter te organiseren, met comfortabele en goed bereikbare parkeerlocaties die gekoppeld zijn

aan de hoofdtoegangswegen. Via deze parkeervoorzieningen kunnen bewoners en bezoekers straks via veilige en aantrekkelijke wandelroutes het centrum bezoeken. De komende jaren onderzoeken we hoe bestaande parkeerlocaties zoals bijvoorbeeld de Zonnebrink en de Peperbus aan de randen kunnen worden versterkt en verbeterd. Daarnaast bekijken we welke andere oplossingen kunnen bijdragen aan het ontlasten van de centrumring en het verbeteren van het verblijfsklimaat in het centrum.

18. Pagina 59: Paragraaf 'Maatwerk bij parkeren in nieuwe bouwplannen' is herschreven zodat het aansluit bij het Mobiliteitsplan Winterswijk:

Bestaande tekst:

Maatwerk bij parkeren in nieuwe bouwplannen Bij nieuwe bouwprojecten kijkt de gemeente of er minder parkeerplekken nodig zijn dan normaal. Dit doen we alleen als er goede alternatieven zijn, zoals openbaar vervoer of deelmobiliteit, én als het past bij de plek. We willen namelijk voorkomen dat er door nieuwe woningen of gebouwen parkeeroverlast ontstaat voor omwonenden. Daarom moet de ontwikkelaar laten zien dat het echt haalbaar is om minder parkeerplekken aan te leggen. In het mobiliteitsplan leggen we hoe we omgaan met parkeernormen. Zo zorgen we voor maatwerk dat past bij de situatie ter plaatse.

Herschreven naar:

De huidige parkeernormennota biedt op dit moment nog geen ruimte om bij nieuwe bouwplannen minder parkeerplaatsen te realiseren. In de toekomst willen we hier meer flexibiliteit in, zodat we beter kunnen inspelen op plekken waar andere vormen van mobiliteit goed werken. Daarom gaan we de parkeernormennota actualiseren. Daarbij onderzoeken we in welke situaties en onder welke voorwaarden minder parkeerplaatsen kunnen worden gevraagd. Bijvoorbeeld als er goede alternatieven zijn, zoals nabijheid van openbaar vervoer en deelmobiliteit, én als het past bij de plek. Ontwikkelaars moeten dan kunnen aantonen dat dit haalbaar is zonder parkeeroverlast in de omgeving. Tot die tijd blijven de huidige parkeernormen gelden.

19. Pagina 61: In het vak met principes van mobiliteit het eerste kopje 'Afweging bij woningen' aangepast naar: 'Bereikbaar en toegankelijk'.

20. Pagina 68: Foto is vervangen in verband met scherpteid.

Oude foto

Nieuwe foto

21. Pagina 73: Op de centrumvisiekaart is in de legenda 'Whemmerbeekzone' veranderd naar 'Whemerbeekzone'.

22. Pagina 75: In de paragraaf 'Horeca in het centrum, alinea 2' is 'Vrijheidsplein' veranderd naar 'Vrijheidspark'.

23. Pagina 94: Op de bronnenlijst zijn de onderstaande bronnen aangepast:

- Verkeersstructuurplan vaststellingsdatum is aangepast van 2020 naar 2010;
- 'Energievisie Winterswijk' is gewijzigd naar 'Energie mix en energievisie Winterswijk'
- 'Aardgasvrij bouwen' gewijzigd naar 'Aardgasloos bouwen'.

24. Pagina 94: Op de bronnenlijst zijn de onderstaande bronnen toegevoegd:

- Gelders programma klimaat 2021-2030
- Beleidskader Energiesysteem 2024
- Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK)
- Gelderse Uitvoeringsagenda Circulaire Economie 2025 – 2027
- Nationaal Klimaatakkoord, 2019
- Klimaatplan 2025-2035
- Nederland circulair in 2050 - Rijksbreed programma Circulaire Economie

25. Pagina 42: Hier is onderstaand verslag met foto toegevoegd over de omgevingsvisiemarkt die georganiseerd is nadat de ontwerp-visie ter inzage is gelegd:

3.2 Participatieverslag

‘Op donderdag 29 september was voor inwoners, ondernemers en andere belangstellenden de omgevingsvisiemarkt over de ontwerp-omgevingsvisie voor de kom van Winterswijk georganiseerd. Tijdens de markt was er ruimte om vragen te stellen en in gesprek te gaan met de projectgroep. De omgevingsvisiemarkt werd georganiseerd tijdens de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvisie.

Bij binnenkomst konden aanwezigen de panelen over de basis van Winterswijk bekijken. Denk aan de unieke ondergrond van Winterswijk, de netwerkstructuur, identiteit, de voorzieningen en de visiekaart. De visiekaart geeft voor de bebouwde kom en het centrum een beeld hoe Winterswijk zich naar 2040 gaat ontwikkelen. Daarnaast was de projectgroep aanwezig om op de thematische hoofdstukken vragen te beantwoorden. Onderwerpen die onder andere ter sprake kwamen waren het parkeren in het centrum, het behouden van de Winterswijkse identiteit, woningbouw en de betrokkenheid van jongeren.

Het doel van de avond was om de vragen die leven te beantwoorden. In geval vragen onbeantwoord bleven of niet naar wens waren beantwoord, zijn de aanwezigen gewezen op de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Daarnaast was er ook een ideeënbus waarin aanwezigen feedback konden geven over het (vervolg)proces. Een aantal aanwezigen hebben hiervan gebruik gemaakt:

- Zorgen over de consequenties die komen kijken bij de energietransitie, zoals het verwijderen van het gas. Denk goed na bij het maken van een definitieve keuze.
- Zorgen over de doorstroming op de Dingstraat met het oog op de extra parkeerplaats. Hoe gaan we het verkeer afwikkelen op de nu al druk ervaren Dingstraat.
- Er wordt aandacht gevraagd voor het bestaansrecht van ondernemers in het centrum waarbij het parkeren op de markt van belang is’.

